

‘Kunstgrasclub in de eredivisie heeft 0,53 doelpunt extra thuisvoordeel tegenover natuurgrasclub’

Universitair onderzoek naar mogelijke competitievervalsing legt uitslagen van drie voetbalseizoenen onder de loep

De onderzoekers Jan van Ours (Erasmus Universiteit Rotterdam) en Martin van Tuijl (Universiteit van Tilburg) concludeerden op 31 augustus 2017 in hun onderzoek naar competitievervalsing in de eredivisie door kunstgras dat ‘thuisvoordeel voor kunstgrasclubs misschien toch geen mythe is’. ‘Er valt verder niet veel aan te interpreteren’, laat Van Ours weten. ‘De feiten liegen niet.’

Auteur: Santi Raats

Om het effect van kunstgras op wedstrijden in de eredivisie onder de loep te nemen, hebben Van Ours en Van Tuijl gegevens bestudeerd over de afgelopen drie eredivisie seizoenen. 'Er speelden zes clubs op kunstgras en twaalf op natuurgras', vertelt hoogleraar arbeidseconomie Van Ours. Dit is een relatief hoog aantal kunstgrasclubs op het hoogste niveau, internationaal gezien. 'Er was internationaal nog niet eerder goed onderzoek gedaan naar competitievervalsing op het hoogste voetbalniveau door het verschil tussen kunstgras en natuurgras. Alleen Engeland had in de jaren

tachtig vier clubs met kunstgras. Maar kunstgras werd in 1995 voor alle divisies verboden. In 2014 verviel dat verbod voor de laagste twee divisies. Maar het profvoetbal in Engeland heeft nooit meer op kunstgras gespeeld.'

Unieke competitie

Van Tuijl voegt toe: 'Met uitzondering van enkele voetbalclubs in de Russische competitie, die met kunstgras inspelen op de barre weersomstandigheden, wordt geen enkele competitie zo bepaald door kunstgras. Waarom kunnen wij als land met

zoveel mooie weides geen goede natuurgrasvelden neerleggen? Ik vrees door krappe budgetten. Er gaat minder geld in de Nederlandse competitie om dan in landen zoals Duitsland, Engeland, Frankrijk, Italië en Spanje. Daar verdienen clubs zeer veel geld aan mediarechten, waarmee ze zich goede spelers en een goed veld kunnen veroorloven. Dit maakt het voetbal zeer attractief en kwalitatief hoogwaardig en dat levert weer meer geld op. Het Nederlandse voetbal is geen businesscase omdat het niet sexy genoeg is. Het is een kip-eiverhaal.'

Eerst moeten het krachtsverschilaspect en het algemeen thuisvoordeelaspect uit de berekening worden gehaald

Voetbalfans

De reden dat Van Tuijl en Van Ours onderzoek doen naar het thuisvoordeel van kunstgras, is voor een deel gelegen in de persoonlijke interesse van beide onderzoekers. Van Ours is een Feyenoord-fan, Van Tuijl is 'met zijn hoofd een PSV-fan en met zijn hart een FC Eindhoven-fan'. Van Tuijl: 'Ik ben een fanatieke voetbalvolger en vraag mij geregeld dingen af over de voetbalwereld. Als ik iets wil onderzoeken, verzamel ik geschikte data, zodanig geordend dat Jan van Ours, behorend tot de wereldtop van de toegepaste econometrie, ermee kan rekenen.'

Bookmakerdata

Voor dit onderzoek hebben Van Ours en Van Tuijl gebruikgemaakt van bookmakerdata, zoals die te vinden zijn op websites als www.football-data.co.uk. Deze data vermelden de verwachtingen van de bookmaker op het gebied van thuiswinst, gelijkspel of uitwinst, maar ook de werkelijke resultaten. 'In 2006 werd al met dit soort data gewerkt in een publicatie in de *Scottish Journal of Political Economy* over de beurskoers van Borussia Dortmund. We hebben dit onderzoek op een soortgelijke manier uitgevoerd', aldus Van Tuijl.

Tabel

Van Ours en Van Tuijl legden van de in totaal 918 wedstrijden uit de seizoenen 2014-2015, 2015-2016 en 2016-2017 de volgende karakteristieken naast elkaar: het aantal doelpunten, het behaalde aantal punten en het (door bookmaker William Hill) verwachte aantal punten.

Legenda:
N = natuurgras
K = kunstgras

'Wanneer we voor de drie seizoenen kijken naar het gemiddelde in de wedstrijden tussen twee natuurgrasclubs, dan scoort de thuisploeg 1,63 doelpunt en de thuisploeg 1,42. Het saldo, oftewel het doelpuntenverschil van 0,21, kan worden toegeschreven aan het thuisvoordeel, want gemiddeld zijn thuis- en uit spelende clubs even sterk.'

'Wedstrijden tussen een kunstgrasclub en een natuurgrasclub laten een ander gemiddelde zien. Wanneer de natuurgrasclub thuis speelt, dan scoort deze club over de drie seizoenen gemiddeld een positief saldo, namelijk 1,16. Wanneer de kunstgrasclub thuis speelt, dan is het gemiddelde doelsaldo -0,21.'

Krachtsverschil en algemeen en natuurgras-thuisvoordeel spelen ook mee

Interessant is dat Van Ours aangeeft dat het doelsaldo van 1,16 bij thuis spelende natuurgrasclubs tegen uit spelende kunstgrasclubs ontstaat door het thuisvoordeel van de natuurgrasclub, maar óók door het krachtsverschil tussen de twee typen clubs. Ook het doelsaldo van 0,21 bij thuis spelende kunstgrasclubs tegen uit spelende natuurgrasclubs ontstaat volgens hem door het thuisvoordeel van de kunstgrasclub en het krachtsverschil tussen de twee typen clubs. Met krachtsverschil doelt Van Ours erop dat de topclubs, die bovenaan in de eredivisie gerangschikt staan omdat ze sterker zijn, meestal natuurgras hebben. Dit krachtsverschil bepaalt mede het beeld dat natuurgrasclubs een hoger gemiddeld doelsaldo hebben. Om het voordeel van kunstgras ten opzichte van natuurgras te berekenen, moeten de aspecten thuisvoordeel en krachtsverschil uit de berekening worden gehaald.

Berekening thuisvoordeel kunstgrasclubs

In een volgende berekening haalt Van Ours het krachtsverschilaspect en het thuisvoordeel van natuurgrasclubs en het algemene thuisvoordeel uit de berekening. 'Ik laat het krachtsverschil wegval- len door de saldo's 1,16 en -0,21 bij elkaar op te tellen. Samen is dit saldo 0,95. Uit de wedstrijden die natuurgrasclubs tegen elkaar spelen, weten we

Jan van Ours

dat hun thuisvoordeel 0,21 is. Als we dat aftrekken van het gemiddelde doelsaldo van 0,95, dan blijft er als thuisvoordeel van de kunstgrasclubs 0,74 over. Hier moet nog het gemiddelde thuisvoordeel van afgetrokken worden om te komen tot een goed eindsaldo op het gebied van voordeelsverschil natuurgras versus kunstgras. Het thuisvoordeel van natuurgrasclubs tegen elkaar bedraagt 0,21 en dat van kunstgrasclubs tegen elkaar 0,20. Gemiddeld is het thuisvoordeel, naar boven afgerond 0,21.'

Het extra thuisvoordeel van kunstgrasclubs ten opzichte van natuurgrasclubs is dan $0,74 - 0,21 = 0,53$. Van Ours heeft met een regressiemodel berekend dat 0,53 een redelijke inschatting is. Interessant detail overigens in de tabel: de bookmaker heeft het thuisvoordeel van kunstgras niet in zijn kansberekening meegenomen, zo laten zijn cijfers zien.

Stemningswisselingen rond kunstgras

Of kunstgras in de eredivisie thuishoort, wil Van Tuijl in het midden laten. 'De algemene voor- of tegenstand is de afgelopen jaren onderhevig

Type gras		Doelpunten			Punten			Verwachte punten			Wedstrijden
thuis	uit	thuis	uit	saldo	thuis	uit	saldo	thuis	uit	saldo	
N	N	1,63	1,42	0,21	1,53	1,23	0,3	1,61	1,14	0,47	396
K	K	1,69	1,49	0,2	1,47	1,23	0,24	1,6	1,13	0,47	90
N	K	2,06	0,9	1,16	2,1	0,68	1,42	1,95	0,83	1,12	216
K	N	1,29	1,5	-0,21	1,27	1,49	-0,22	1,25	1,5	0,25	216
Gem./totaal		1,66	1,32	0,34	1,6	1,16	0,43	1,61	1,15	0,46	918

Martin van Tuijl

geweest aan verschillende sentimenten. Tien jaar geleden, toen er verhalen opdoken dat er kunstgras in aantocht was dat niet meer van natuurgras te onderscheiden was, was de heersende mening dat er toekomst in zat voor het profvoetbal. Inmiddels zijn dezelfde analisten, vooral na uitspraken van grote profclubs die stevig tegenstander zijn van kunstgras, geen voorstander meer van kunstgras. Het Nederlandse profvoetbal zou op internationaal niveau niet meer meetellen door kunstgras, wat zou blijken uit het feit dat jonge talentvolle spelers niet meer in Nederland willen komen spelen. Maar hier is geen onderzoek naar gedaan.'

Het nadeel van kunstgras is dat de rest van de wereld op natuurgras is blijven spelen

Toekomstige onderzoeksmogelijkheden

Emoties daargelaten, zijn er volgens Van Tuijl en Van Ours nog mogelijkheden om verder in te gaan op het onderwerp thuisvoordeel van kunstgrasclubs. Van Ours: 'Er is al onderzoek gedaan naar de vraag of kunstgras meer blessures oplevert dan natuurgras. Er zou verdergaand onderzocht kunnen worden of spelers voorzichtiger spelen op kunstgras.'

Van Tuijl knikt. 'Ik heb tijdens een wedstrijd op kunstgras zelf eens bewegings- en baldynamic-verschillen waargenomen: verdedigers verdedigden wat onhandiger en maakten minder slidings. De passes waren ook anders dan op natuurgras. Maar er kan ook onderzoek worden gedaan naar de invloed van de grootte van het veld: in de eredivisie kunnen velden enigszins qua grootte verschillen. We kunnen ook nog kijken of het aantal dagen rust dat men voorafgaand aan de wedstrijd heeft, invloed heeft op het thuisvoordeel van kunstgrasclubs.'

Kleine markt, minder budget

Voorlopig zal de noodzaak van kunstgras bij sommige clubs in de eredivisie volgens Van Tuijl blijven bestaan. 'Er bestaat in de Nederlandse eredivisie interesse voor kunstgras omdat de Nederlandse voetbalmarkt kleiner is dan in rijke voetballanden.

In rijke voetballanden verdienen clubs zeer veel geld aan mediarechten. Nederlands voetbal is niet sexy genoeg

De mediarechten zijn hier lager, de merchandising is minder, het stadionbezoek is wat minder en ook de sponsoring is zich steeds meer internationaal gaan opstellen. Als je met relatief lage inkomsten de spelers goed wilt blijven betalen, is het wellicht logisch dat je als eredivisieclub gaat besparen door de overstap naar kunstgras. Je kunt er altijd op spelen en het onderhoud zou goedkoper zijn. (Ter illustratie: het totale budget van FC Eindhoven is ongeveer even hoog als de brutosalarissen van twee voorhoedespelers van PSV.) Ik begrijp ook dat kunstgras als een teleurstelling kan worden ervaren. Sommige kunstgrasvelden, bijvoorbeeld dat van VVV Venlo, lijken op televisie op Russische toendra.'

Van Tuijl concludeert: 'Het kunstgras in Nederland is puur een financieel probleem. Het nadeel van kunstgras is dat de rest van de wereld op natuurgras is blijven spelen en dat het voetbalspel door kunstgras anders lijkt te worden.'

Be social

Scan of ga naar:

www.Fieldmanager.nl/artikel.aspx?id=17-7213